

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5 " — " —	Fél évre	8 " — " —
Fél évre	2 " 50 " —	Negyed évre	4 " — " —
Negyed évre	1 " — " —	Egy óra	1 " 70 " —
Egy óra	1 " — " —		

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Csendőrség Debreczen területén.

Szerencsétlen ez a város a fiaival. Nem idegen kéz, de saját fiainak a keze akar szégyen levelet állítani e derült, nyílt, ősi magyar alföldi várost dúló anarchiáról, midőn Debreczent, a debreczeni békés, munkás, józan, törvénytartó polgárságot egy sorba akarják lerántani ama vad, elfajult móczopotámiai és gyilkosbaltás, bocskoros móczokkal, a kik rémségei a közbiztonságnak, kik csak azt a törvényt rettegik, a mely a csendőrszuronyokra és a golyókra van írva . . . Itt Debreczenben a városi körök, magukra sokat tartó kapacitások a legkomolyabban erőszakolják azt, hogy a város nagymegterhelése mellett is a város egyik külső területére, de részben a belsősegekre is becsempésszék a zsandárt, a zsandár soklövetű puskáját és gyorsan szűrő szuronyát; ezen város polgárságának a becsületét, erkölcsét egyrangba alacsonyítva így az elvadult móczokkal. Pedig hisz itt oly közbiztonsági elvadultságról szó sincs, hála Istennek szó nem lehet, amely kikerülhetetlenül parancsolná Debreczen terü-

letén a csendőrség lábraállítását. Debreczen soha sem volt, de ma sem a rablók, gyilkosok, zsványok hazája. Debreczen területéről a szomszéd községek és területek közbiztonságát zsványok sohasem háborgatják, sőt megfordítva mondhatnók. A vándor cigány csordák épp ama területekről rajzanak felénk, a hol a csendőrség teljesíti a közbiztonsági felügyelő szolgálatot.

Most mégis be akarják beszélni a debreczeni polgárság fejébe, hogy életed és vagyoned csak akkor lesz megőve, ha a szabad hortobágyi pusztára zsandárkaszárnnyát építünk (ej, ej, hogy Debreczen városban minden vonalon előtör ez a városi pénzen dedelgetett építési mánia), ha tehát zsandár kaszárnnyát építünk és egész fegyvertárral fegyverzett, uri módon, a város nagy költségén tartott, idegen parancsnak engedelmessé, a város testébe ékelt idegen intézménnyel, néhány czirkáló zsandárral népesítjük a határt, a szuronyok, a golyónak kény-kedv szerint szolgáltatva ki Fülöp uraimékat, ha kitör belőlük a pásztor virtus és netalán hangosabbat kurjantanának a nagy hortobágyi vendégfogadó ivójában. Mert bizony ha a lel-

küket kiteszik a zsandárok mellett kardoskodó kapacitások, hál' Istennek akkor sem fogják bebizonyíthatni, hogy Debreczenben olyaanyira elfajzottak a zsványerkölcsök, hogy már itt csak a vad Móczopotámiában bevált utolsó kenet, a zsandár puskatusa kenete segíthet elvadult közbiztonsági állapotainkon. Ez gyerekijesztő mesének még megjárja, de komolyan nem veheti senki, mert szerencsére oly ártatlan a bűnügyi krónikánk. Hisz ha ellenkezőleg volna, akkor a magas állam már rég beparancsolta volna a debreczeni területre a zsandárt és nem kéne így becsempésszék a város polgárainak a terhelésével és költségére, mint jelenleg akarják és tervezik Debreczen város némely vezető szellemei. Pedig ha közbiztonsági tekintetből nincs szükség zsandárra, elmondhatjuk, hogy a politikai mozgalmak sem teszik annak az ittenvaló felállítását szükségessé, megokolttá, ha csak egyes urak az anélkül is tulterhelt és minden oldalról keserített józan, munkás polgárságot nem akarják még jobban nyomni, azáltal, hogy ez esetben kedveskedhetnek nekik a zsandárpuskákkal.

Néhány nap mulva a közgyűlés is

Régészeti kirándulás a Halápra.

(Dr. Jósza András levele — Dr. Benedek Jánoshoz.)

Nyiregyháza, 1901. jul. 16.

Kedves Öcsém és Barátom!

Ne vedd szóllásmódnak, ha ebből az erőssen magyarosodó tót városból lapodba a Debreczenbe azzal köszöntök be, hogy „dobri dzen“ Jó napot!

Nem is volnék becsületes ember, ha meg nem köszönném azon jó napot, a melyet Dobieczy Sándor szives meghívása folytán, az Ó, a Te, Vadász Emil, Jósza Vincze és Balogh erdész barátaimnak társaságában töltöttem.

Történész nem lévén, nem merem állítani, hogy a két városnak lakosságát faji rokonság köti össze; de az, hogy a leggyaralóbb megfigyelési képesség előtt is ezen két város egyenlő jellemszívet kepez és hogy harmadikat messze vidéken nem ösmerünk, kétségtelen.

Még az én gyermekkoromban is igazság volt az, hogy extra Hungariam non est vita, si est vita non est ita. Ez most már színhazugsággá vált.

A debreczeni és nyiregyházi ember

— nem ugyan Hungariára, de a maga városára nézve ma is ezt tartja.

Ugy Debreczenben, valamint Nyiregyházán „bitang“ „jött ment“ diszjelzővel illetik azokat, kiknek bölcsőjük másutt ringott.

De nem is kovályognak innen ám Amerikába, hanem ragaszkodnak az őseik által rájuk maradt göröngyhöz. Görösen szoritják ezt markukba és nem hagyják idegen elemek által kezükből ki csikarni, vagy el olvasztani. Általában véve jömduak, önértetek, független gondolkodásu polgárok és csak a nyiregyházi, debreczeni fogalmak szerint bitangnak nevezett elemeknek mesterséges előtolásával sikerül néha a benszülött lakosságnak politikai érvényesülését a Kossuth Lajos által hátrahagyott egyenes és igaz kerékvágásból néha kiközenteni.

Helyi hazafiság — magyarul localis patriotizmus — nélkül nyomatékos hazafiui tettekben is nyilvánuló érületet nehéz elképzelni.

Léha érületre vall az, ha valaki a „civis“ szót guny gyanánt ejti ki ajkán, mintegy jelezni akarván azt, hogy milyen óriási különbség van a mai debreczeni és a régi római civisnek értéke között.

Hiusággal tultömtött, ékes nyelvezetű, eszmegazdag, de gyakorlati alkalmazásra

csekély értékű irodalmát nem csak bámuljuk, de igyekezünk azon, hogy más ösmeretek megszerzésének rovására a gymnaziumi ifjuságot a latin nyelv tanításával kinezuk, de úgy, hogy azt azért senki meg ne tanulja.

Nem hiszem, hogy széles Magyarországon lenne ma olyan orvos, a ki képes volna egy consiliumban gondolatait latinul olyan szabatosan kifejezni, mint magyarul lehetné. Milyen óriási hahotára fakadna Cicero ha ma ügyvéd társait, vagy államférfiainkat latinul szónokolni hallaná. Legfeljebb egy római konyhaszolgálónak tudnának — ne csak — hang és taglejtés segítségével sikerrel udvarolni.

Bámuljuk a római civis-város nagyszabásu épületeinek maradványait, melyeknek köveit egymásra uszított és így könnyebben leigázhatott népeknek rabszolgává aljasított tömege hordott össze. Izlésüket is a görögöktől sajátították el, módosítva az általuk — talán egy ember által — feltalált boltozativeknek alkalmazásával. Szobrászatuk is csak a görög Praxiteles és Phydias után kullogott, de csak az összeharácsolt kincsek után sóvárgó szobrászok tömegének tulajdonítható az, hogy a római szobrászat a görögöt mennyiségben tulhaladta, de azért tul még sem szárnyalta. Absolut szépség nincs. Suggestió befolyása alatt állunk. Az egymástól lényegesen eltérő hindu,

tárgyalni fogja ezt a beteges szellem szülte indítványt, hogy a hortobágyi pusztán és a város belterületéhez tartozó szőlős kertekben a csendőrségi intézményt meg kell honosítani. Akik ezt a kérdést erőszakolják ez esetben is, mint más esetekben is, keveset törődnek a polgár jogok sérelmével, azért szükséges a polgárság választottjainak férfiasan talpra állani és tiltakozni eme merénylet ellen, mely a saját portáján szabadon rendelkező polgárjogok bástyáján belülre ezuttal a zsandárló alakjában akarja becsempészni a pusztító trójai lovat. Most tehát az utolsó órában, a közgyűlési döntés előtt intjük óva a polgárságot ne tántorodjék meg, semmiféle csábszóra ne lépjen a jog feladások ösvényére. Veszedelmes lépés lesz; szükségtelen terheket, kelemetlenségeket idéz elő, nem könnyebbülést, de fokozottabb nyomást eredményez. Maga a debreczeni rendőrség bünyügyi osztályának a feje, Végh Gyula h. főkapitány a leghatározottabban ellene nyilatkozik. Nem szoktuk osztani mindig és mindenben a tisztelt h. főkapitány ur elveit, de jelen kérdésben őt leghivatottabbnak tartjuk a hivatalos nyilatkozatra. Már pedig ő a tanács hoz nyújtott tiltakozó beadványában világosan érvel a csendőrségnek Debreczen területére való beszabadítása ellen. Eme magvas és igaz hangu beadványból íme ki is emelünk itt néhány részt, hogy e fontos, nagy közérdekű kérdésben világosan ítélhessen a polgárság.

A tanács tagjai magok mondták,

egyiptomi, assyir, mexikói, yukatani remek épületmaradványok is szépek, és talán ezeket dicsőítenénk, ha középkoraink nem görög vagy római, hanem emezek nyomása alatt állanának.

A római czivis emlékeinek tömegével imponál, épen úgy mint Barnum más apró komédiásokkal szemben.

Empire, krinolin, secessió, kificzamodott torzizlés.

De hát egy bolond százat csinál.

Ha ma valamelyik leány Debreczen utcáin krinolinban sétálna végig, ha nem kerülne is a bolondok házába, de minden esetben partában maradna; pedig az én feleségem is krinolinban járt, mikor bele szerettem.

Az újabbkori nagy rabló népek között csupán a londoni czivisnek nincsen semmiféle szépsézetű érzéke.

Ez a gyapjuzsákon ülve, csak a messze távolban csüngő pénzes zacskót látja. Jobbra balra lökdösődve, Isten embert nem ösmerve, tör a pénzes zacskó felé. Szabadságnak azt tartja, ha szabad a buroknak, vagy más népeknek vagyonát elrabolni. A civilizált világnak gyepiótartói nem engedik, hogy oda rugjunk az angol aranyborjunak. — Pluj!

A debreczeni czivis nem ilyen orkölesű torzalak.

Meg van benne a szűkebb hazaszere tet, mely magába foglalja az egész hazának szeretetét is.

Megmutatta ezt negyvenkilencben is,

hogy a hortobágyi pusztán felállítandó csendőrségnek haszna nem remélhető közbiztonsági tekintetéből. Akkor tehát mi a célja?

Ez azonban inkább magán beszélgetés volt. De Végh Gyula sok évi tapasztalatai után, lelkiösmeretesen állítja, hogy különösebben az utóbbi évek alatt a hortobágyi pusztán, sem a városi pusztaságokon bűncselekmény nem fordult elő, ha igen: — kiderítették, a büntető igazságszolgáltatás útján megtorolták, sőt tovább menve kitűnik, hogy a hortobágyi pusztán az évnek csupán a kisebb részében, mintegy öt hónapig népes, eddig tartván a pásztor élet, ahol tehát élet nincs, nincs ott alkalom a bűnre sem, mintahogy a legritkább vagy alig előforduló eset a bűneset a Hortobágyon. Ha pedig az állami adminisztráció kívánja, hogy a Hortobágyon zsandárőrs állítsák, akkor ne a városra tolják a felállítás és fentartás költségeit, fedezze a szükségletét az állam (a melynek a titkos okait a kérdés erőszakolói bizonyára jobban ösmerik).

A mi pedig a szőlőskerteket illeti, ezeket egy újabb hatósági határozat belsőségnek mondta ki, így félt, hogy a bizonytalan meghatározás mellett a zsandárság hatáskörét többször is átlépve, ebből a legnagyobb kellemtelenségek és összeütközések támadnának a csendőrök és másfelől a polgárság, a rendőrségünk között.

Ellenben természetes, hogy a kertek közbiztonságáról mielőbb gondoskodni kellene, de — mondja a h. fő-

mikor Budapest után a czivis város lett hazánk politikai központja.

A múltkor Budapestre utaztomban a debreczeni vasuti állomáson tanuja voltam egy — némelyek előtt talán nevetséges, de előttem — igen szép jellegzetes jelenetnek.

A vonatnak tovább indulásáig mintegy husz perczet kellett várakoznom.

Mint a féle hun-ivadék, Priscus rethor feljegyzései után tudtam azt, hogy Atila udvarában a boron kívül sert is nagy mértékben fogyasztottak. Leültem tehát egy asztalhoz és egy pohár sert rendeltem magamnak, de az egészségem felett aggódó pinczér olyan meleg sárga italfélét tolt elébem, hogy azt neki visszakivántam.

A szomszéd asztalnál egy olyan piros pozsgás daliás „czivis“ ült, a ki származási helyét széles e kerek világon meg nem tagadhatta volna. Értelmes arcából kilátszott, hogy alacson kalapjában több agyvelő van, mint a mennyit öblös czilinderben hordani szoktak.

A jó meleg sernek szopogatása közben egy ujonnan érkezett másik czivis telepedett mellé. Udvarias köszöntés után kérdi: „Hova utazik kigyelmed?“ „Megyek külföldre“ volt a válasz. „Kirem szípen szabad tudnom hová?“ — „Kabára.“ — „Én meg Szoboszlóra.“

Szép ut. — Hallgatagon néztek ezután egymásra, míg a nagy utra együtt be nem szállottak.

Ilyen jelenet a hazaszere tetnek — naiv ugyan, de — megható nyilvánulása.

kapitány, ez a mi véleményünk is — semmiesetre sem az idegen költséges, városi hatósági intézkedés alatt nem álló, más hatóság komendójára hallgató csendőri intézménynek a rendszerezése által, hanem oly rendőri kirendeltségek szervezésével, a melynek a fő és székvárosban, valamint más vidéki városokban megfelelőleg működnek.

Eltekintve attól is, hogy a városi önkormányzati jognak a sértetlen fentartása a legszebb hatósági és polgári feladat és kötelesség, a bünyügyi osztály főnöke nékülözhetetlennek nyilvánítja az osztályához beosztott lovas rendőröket, a melyekre égető szükség van, hogy velük rendőrileg és közigazgatásilag közvetlen rendelkezessék, mert a közvetlenség rendőri tekintetből mellözhetetlen. A városi rendőrség a csendőrséggel összhangban nem működhetik. A törvény rendelkezése alapján, eltekintve a csendőrség számától, a bünyügyi nyomozásokat úgy a kül, mint a belterületen a rendőrségnek kell teljesíteni és így a 18 lovas rendőr nélkülözhetlen. Nélkülözhetlen pedig nem csupán rendőri, de közigazgatási tekintetéből is; mert a város 16 mértföld területén az előállításokat, elfogatásokat, erkölesi, vagyoni, szegénységi stb. bizonyítványok kiállításához szükséges adatok beszerzését továbbra is csak a helyi rendőrségnek kell végezni,

A csendőrök fölött közvetlenül nem rendelkezhetve a nyomozó rendőrhatóság, az esetleges előállításokra, elfogatásokra esetről-esetre kellene ké-

Az a czivis a ki városát a világ központjának tekinti, de hódítási, rablási vágy nem szennyezi be lelkületét, nem hagyja azt el, hanem városával együtt hazáját egész vagyonával utolsó csepp vérével fogja védeni, mint azt veres pántlikásaival a szabadság harc alatt fényesen bizonyította.

Még ma is élénk emlékezetemben vannak a veres pántlikások, mikor a harcztérre vonulásuk alkalmával velük Derecskén találkoztam, és a mikor én még csak nemzetőr voltam. Voltak közöttük serdülő ifjak, de meg lett emberek is. — A derült lelkesültség azonban mindegyiknek arcáról egyenlően sugárzott ki.

Mindezekkel nem azt akartam bizonyítani, hogy a régi római és a mai debreczeni czivis egy kaptafára huzható, vagy pedig hogy évezredek multán úgy fogják Debreczennek romjait csodálni, mint Rómáét, hanem azt, hogy a polgári erényekbe Debreczen nem áll hátrább a nagy Rómánál.

A kutyamódjára idomított római gladiator, mikor a panem et circenses után ordító tömegnek mulattatása végett a circus porondjára azon biztos tudattal lépett, hogy egymást vadállatok módjára szétmarczangolva, onnan ki nem kerül, a császárnak páholya elé lépve, ezen szóval üdvözölte az emberi érzésből kivetkőzött fenevadat „Morituri te salutant“ „A haldoklók üdvözölnek“.

A debreczeni czivis ilyen aljas lelkületre sülyedni nem képes. A hazáért örömmel áldozza fel életét ha kell, de császárért

relmezni a csendőr erőt, ami huzavonával járna és az idővesztegetés miatt a sikert is — koczkáztatná, sőt meg-hiusitaná. A közvetlen intézkedésekben rejlik a siker. Ebből nyilvánvaló, hogy a lovas rendőrséget nem lehet beszüntetni, így kétféle teherrel adózna a polgárság a közbiztonságért, külön a rendőrségnek, külön a csendőrségnek. Már pedig a csendőrség felállítása és az attól remélt eredmény nem arányos azon nagy pénzbeli megterhelésekkel, melyekkel ily körülmények között terhelnék a város házipénztárát a csendőrség felállításának az erőszakolói.

Tehát az anyagi terheket illetőleg sem oly rózsás a kép, a mint festve volt, de az erkölcsieket illetőleg is helyesen hivatkozik Végh Gyula Debreczen kulturális fejlettségére, társadalmi műveltségére és hogy a ki a város polgárságát a zsandár szuronyok elé akarja állítani, az nemcsak a bűnügyi iktatókönyveket (és a rendőrség ügy buzgalmát) nem ösméri, vagy nem akarja ösmerni, de nem ösméri ezen város polgárságát sem, a mely századok óta a béke és a munkásság előmozdítója, barátja volt és ugy a multban, mint a jelenben kitünt és kitünik természet adta műveltségével és józan észjárásával, törvénytiszteletével.

Nem a merev zsandárszuronyra, de a helyhatósági gyors, tapintatos intézkedésekre van itt szükség. A hatóság maga ösmérheti legjobban polgárainak az észjárását, a hatóság legszebb kötelessége tehát polgárainak bizton-

ságát oltalmazni, közöttük a rendet fentartani, nem pedig a kivételes jogokkal és törvényekkel felruházott idegen hatalom emberei, a kiknek az ereje és erélye — ez már a mi véleményünk — leginkább a merev erőszakban rejlik, már pedig arra nincsen semmi komoly ok, hogy a zsandár szuronyok, golyóknak kitegyék a polgárságot. Szaporítsák a zsandárt a mőczok, a ráczok között, a honnét a vadoláh czigányok rajzanak felénk a zsandár őrzékek statisztálása mellett, a hol napi esemény a vérontás és rablás és a mely elfajult helyeken még ráadásul a magyarság, a szentelt törvények ellen is nyíltan izgatnak, nem egyszer rongyokra tépik, sárba tapodják zászlóinkat is.

A nagyterhektől, a merev erőszak szülte kellemetlenségektől eltekintve szegény és méltánytalanság volna Debreczenről, a debreczeni józan polgárságról oly bizonyítványt állítani, hogy itt már annyira elfajult a bunyikság, hogy itt a rendet és közbiztonságot egyedül a csendőrszurony képes fentartani. Hát igaz volna ez? Nem igaz! Azért hisszük és el is várjuk, hogy a képviselőtestület függetlenebb, a polgárság érdekeit igazán szívükön viselő elemei a leghatározottabban fogják visszautasítani a csendőrség becsmérlésére vonatkozó, beteg szellem szülte, a város érdekeivel teljesen ellentétes, erőszakolt javaslatot.

Ibbmp.

a mi nekünk hála Istennek nincs is, soha, de soha.

Debreczennek számos humanus és culturalis intézményei között nem utolsó helyen áll a „Csokonai Kör,” amelynek mások között olyan tagja, alelnöke van, mint Dobieczy Sándor igen tisztelt barátom, akihez négyezer alárendeltje szeretettel ragaszkodik, akiktől a pontos kötelesség teljesítést megkövetel ugyan, de más részről róluk atyailag gondoskodik.

Bokros elfoglaltságának dacára a Csokonai Kör sokoldalú feladatainak sorába felvette a régészet pártolását is.

Arra, hogy törekvése meddő nem marad, biztosítékot nyújt nemcsak a városnak művelt rétege, hanem azon 4000 vasuti alkalmazott is, a ki örömmel fogja őt támogatni.

Az állításhoz, hogy ilyen körülmények között a Csokonai Körnek régészeti gyűjteménye a vidéki muzeumok közül mihamar ki fog emelkedni, nem nagy jó lehetőség kell.

A debreczeni collegiumnak is szép gyűjteménye van ugyan, de minden ügynek hasznára válik, ha ugyan azon czél felé többen törekednek.

A collegium gyűjteményének az a fogyatékossága van, hogy a tárgyak korszakok szerint rendezve nincsenek, kőkorszaki, népvándorláskori, honfoglaláskori, római és egyptomi régiségek egymástól elkülönítve nincsenek. Lajstromozva vannak ugyan, de feliratokkal ellátva nincsenek, tehát régészettel

nem foglalkozók előtt érdeklődést fel nem keltenek.

Ugy értesültem azonban, hogy a rendezés mielőbb várható.

Bocsáss meg barátom, hogy csak most veszem észre, miszerint attól a mivel untatni akarok egy kissé elbarangoltam.

Arról a tegnapi napról akarok megemlékezni, melyet Dobieczy szivességéből veletek eltölthettem.

Már néhány hét előtt említette, hogy Maurer Emil urnak nagy-halápi birtokán, szőlő talaj rigolirozásának alkalmával ő cserép edényekre akadtak, melyeknek legnagyobb részét a munkások szétörték. Vadász Emil ur — aki a szőlőtelepítést intézte — két egy fülű kis bögrével ajándékozta meg, melyek egyikének öblén kiálló csücskök vannak, tehát kétségtelenül az u. n. bronzkorszakból származik, a mely cultura közép Európában a Krisztus előtti II-ik évezredben virágzott. A másik edénynek nincsenek ugyan csücskei, de nagyságra és alakra nézve az előbbivel egyezvén, az azzal egykoru.

A „Csokonai Kör” muzeumának ezen lelet képezi terebélyessé fejlődendő magvát és nyújtott ürügyet alkalmat a tegnapi nagy-halápi kirándulásra.

A nyiregyházi reggeli vonatnak megérkezése után csatlakoztam a kiránduló társasághoz.

A halápi állomáson túl levő első őrháznál Balogh erdész urral találkoztunk, ki már három kocsival várt reánk, olyan pontosan érkezve, mint egy keleti express vonat.

A magyar föld megvetett kincsei.

(Füredi levél.)

irta: Smilovits Mihály.

Ha barát barátot árul el, még akkor is árulás az, ha haszonlesésből teszi; ha idegen nőt csókolunk, még akkor is árulást követünk el hitvesünk ellen, ha az idegennek csókja edesebb, mint feleségünké; hazaáruló még az is, ki hazáját kincsért, hivatalért vagy bosszúból árulja el.

Mennyivel nagyobb barátáruló az, ki saját kárával árulja el barátját; mennyivel nagyobb hitvesáruló az, ki oly asszonyt csókol, kinek csókja kevésbé édes, mint feleségéé; mennyivel vétkesebb hazaáruló az, ki hazáját elárulja és még ráfizet!

Nem vagyok tisztában, hogy milyen czim illeti azt, ki hazája kincsét anyaföldjének verejtékéből szerzett vagyont idegen földön pazarolja el oly czikkekkért, melyeket itthon meghamisítatlan állapotban és olcsóbban kap és ő mégis legjobb barátját, őt szerető és tápláló édes anyját: hazáját elhanyagolja, idegenben talmi, meghamisított czikkekkért pazarol oly vagyont, mely tulajdonképen nem is az övé, hanem azé a földé, melyből ő vétetett és az nyeretett. Tanuljunk a természettől. Mióta földünk létre jött, annak alkotórészeiből még a legnagyobb tömeg sem hiányzik, akárhogy vegyültek, vagy gyuródtak azok össze és nem is fog hiányozni soha. Így kellene tennünk minden fillérnyi vagyonunkkal is, melyet itt szereztünk, annak nem volna szabad idegenbe vándorolni, elférne az itthon is.

Értem ezalatt leginkább a fürdőzőket. Mily rengeteg vagyon vándorol ki e réven is hazánkba, holott a föld egész kerekége nem bir olyan balzsamos levegővel, oly üdítő és gyógyító forrásokkal mint hazánk sok vidéke.

Némelyek, a hazafiasabbak, azzal al-

Felkaptunk a szekérre, lelhely felé szálltunk, de már későn érkezünk, urnát nem találtunk. Elkeseredésünkben mi telhetett tőlünk, nagyot töprenkedve gyepe letereltünk.

De nem egészen így volt, mert előbb a kilencz holdnyi területű szép sodrony hálóval serített szőlő mellett keletre fekvő ritkás akác ligetben kutató árkok huzása végett a vakondokká változtatott vasuti munkásokat munkába állítottuk és csak azután telepedtünk le a gyepe.

Tudtuk volna mi, hogy hol kellene ásni, de Árgus szemeink alatt sehogysem akart a föld átlátszó üveggé változni, tehát mérgünkben szalonnát kenyeret haraptunk, de hogy meg ne ártson, ellenméregül egy-két kávéskan lnyi bikszádi vízzel vegyített homoki kerti bort vettünk be. Miután azonban az adag kevés volt, tovább is lehangoltak maradtunk volna, ha Te szellemes eredeti verseiddel es mondókáiddal, melyekben néha önmagadat plagizáltad mindnyájunkat fel nem vidítottál volna.

Dobieczy komolyságán azonban semmi sem fogott. Ott hagyott bennünket a fakép-nél és elment vakondokaival a szőlőnek déli végét határoló lapálynak turkálására, a honnan egy bronzkori orsó gömböt és több cserép töredéket hozott, melyek — valamint a letelepedésünk helyén huzott kutató árkokban talált néhány cserépedény is a Kr. születése előtti első és második évezredre vallanak.

Három órai munka után arról győződ-

tatják el lelkiismeretüket, hogy a külföldi üdülő helyek regényesebb vidékeken fekszenek. nagyobb gyógyhatásuk van, mint a hazafiaknak, de ez absolute nem áli, ez önámítás. Eszembe jut egy volt tanáromnak egyik tanulóársamnak adott tanácsa: Midőn ez egy alkalommal azt nyilvánította előtte, hogy szeretne valamely idegen nyelvet tanulni, tanárom, ki észre vette, hogy a magyar nyelvet sem beszéli helyesen, azt tanácsolta neki, ha okvetlen idegen nyelvet akar tanulni, tanulja meg a magyar nyelvet, elég idegen az neki.

En is azon, hazája vagyonát jogtalan tékozló, idegenbe bujdosónak azt tanácsolom: Ha okvetlen idegen országot akar látogatni, utazza be édes hazánkat. Elég idegen az neki, mert ha ismerné, minden bizonynyal neki adná meg a megérdemelt el-sőséget.

E becses lap valamelyik számában „Szégyelje magát“ ez. alatt czikkirő lehord egy vizkezelőseget, a miért idegen nyelvű czimkéket ragaszt üvegére. Engedje meg t. czikkirő, hogy a kezelőseget fel nem kért védelemben részesítem. Az illető kezelőség meggyőződött, hogy azon több száz éves átok sújt bennünket, magyarokat, hogy nekünk csak az idegen jó, ha tulajdonképen rossz is, a hazai ellenben, ha jobb is az idegennél, még is rossz, látta, hogy a magyar czimkével ellátott vizet itthon nem igen fogyasztják: csupa hazafiasságból azon furfanghoz folyamodott, hogy ellátja idegen nyelvű czimkével. Mi, magyarok, kik nem értjük ezen nyelveket, külföldinek fogjuk tekinteni, inkább kapunk utána, És körül belől el is találta módját, mert az a viz valóban nagy fogyasztásnak örvend.

Nem szándékozom Borszéknek reklamot csinálni, vétkezném, ha avatatlan kontár

tünk meg, hogy a szállótelep és azon terület, melyen a kutató árkokat huzattuk, közelében van egy olyan bronz és u. n. La Tène korszaki telepnek, de amelyeket eddig még meg nem találtak. A telepeket fel lehet ösmerni a fekete színű földrétegről, a mely a huzamos idő alatt felhalmozódva szerves anyagokból képződik. Ezt a tapasztalat mindenütt beigázolta. A hol fekete földréteg nincs, település nem volt.

A Maurer Emil ur szállópajtájának háta mögött sok cserép töredék volt felhalmozva, melyek a rigolirozások kerültek napfényre, a mely területet bebarangolva sok bronzkori cseréptöredéket és egy kőkori kalapácsot találtunk.

Azon könyök alakú homok magaslát, mely egy most már kiszáradt mocsárnak — a melyben gyeppvas rétegek és planorbis (mai is élő) csigákat tartalmazó mészkő képződések is találtaknak, mintegy 30 holdnyi terület lehet, a melynek legmagasabb pontján huzattuk a kutató árkokat. Ha a város ezen területet erdei faiskola létesítése céljából fel rigoliroztatná nem valószínűtlen, hogy megtalálnák azon östelepet, melyből a környéken szétszóró edénytöredékeket találjuk.

Sajnos, hogy Vadász Emil urnak akkor jutottak a leletek, mikor már a munkások a talált edényeket sorba állítva, egymással versenyezve verték széjjel, mert pénzt nem tartalmaztak, vagy talán azért is, mert népünknek babonás hite azt tartja, hogy a földben talált haza vitt edény veszélyt hoz a családra.

Lehet, hogy bronz vagy vastárgyakra is akadtak, de azok elkallódhattak. A ház háta mögötti cserép halmazban találtunk egy vas baltát, mely nézetem szerint a Kr. előtti évezred II ik feléből származik.

ecsetemmel Borszék regényességét, szépségét lerajzolnám, gyógyhatását leírnám, ehez ihletett mester és tudos kell. Azt sem akarom állítani, hogy kizárólag Borszék érdemi meg a látogatást a hazai fürdők közül, de bátran állítom és tanukkal bizonyíthatom, hogy oly szép fekvése, olyan gyógyhatása, mint Borszéknek sem a hazai, sem a külföldi fürdők egyikének sincs. 900 méternyi magasságban fekszik, körülvéve még sokkal nagyobb hegyektől. magának a fürdőnek 28.000 h. fenyves erdősége van, folytatása pedig egészen Románia és Galiczia síkságáig terjed, levegője enyhe, balzsamos, ózondus, lankás része tele van szebbnél szebb vadvirágokkal kirándulási helyei páratlan gyönyörűek, fekvése, szemtanuk állítása szerint, nemcsak vetekedik a Svájcz bármely vidékével, de azt felül is mulja.

A források közül, melyek „Az ásványvizek királya“ czímet nyerték a leghiresebb vegyszektől, a legfontosabbakat említem csak: A Boldizsár kut a legmakacsabb gyomorbajt gyökeresen meggyógyítja, néhány napi itt időzésünk után olyan étvágygyal és oly sokat eszünk, mint a farkas. Nézetem szerint a legjobb bizonyítványa a gyomorbajt megszűnésének. A Kossuth-kut dus vastartalánál fogva friss vérrrel látja el a vérszegényeket. Az Erzsébet-, Józseffőherczeg-, Jókai-, Petőfi-, László- és Páztorkutak legüldibb források, melyeknek vize magában is, de borral is igen egészséges és kitünő ízű. A Fökut vize pedig, melyből 3—4 millió palaczkot küldenek szét a szelrözsa minden irányában, oly szénsavdus, hogy ugyan erős legyen az az üveg, hogy szét ne robbantsa. Az erős borszéki, külön e viznek gyártott vastag üvegekből is töltés közben vagy 10% ot szétrobbant, úgy hogy ezen vízből a fürdőorvosok nem is rendelnek ott inni.

A kirándulás régészeti szempontból — a ki 34 év óta kutatásaimból legtöbbször üres kézzel tértem haza, az elmondottak szerint eredménytelen nem volt.

Az előre rendelt ebédre, a mely pompás paprikás csirkéből és turós tepertős laskából állott, derülten vonultunk a halápi csárdába, a melynek küszöbét azon híres nótát énekelve léptük át, a mely úgy kezdődik, hogy „A nagy halápi csaplár.“ — A másik strófája pedig azzal, hogy „Nincs a templomba szószék.“

Belépve, Petőfinék a „csárda romjai“ örökbecsű költeményének azon része jutott eszembe, a mely így szól „Isten házából csárda! és miért ne? Itt is ott is élhetünk Isten kedvére.“

Még pedig azért jutott eszembe, mert a csárdásné, bár már nem egészen fiatal, de olyan Vénus alak, a mely Phydiasnak is mintául szolgálhatott volna. Eszembe jutott a „Hodosi bíró lánya“ is, a kit negyven nyolczban ösmertem, és a ki után az Isten talán a halápi csaplárnét formálta.

A rövid, de kedélyes lakoma után hazatérve, és a collégiumnak nagyértékű régiség gyűjteményét tekintettük meg.

Sajnálattunkra a tanár-ör ur távolléte miatt az egyszerű szemléléssel kellett megelégednünk.

Ezután szétoszolva éltettük a csecsemő régészeti muzeumot, melyet a Csokonai körbölcsőjében egyelőre Dobieczy Sándor és Te ringattak.

A legközelebbi régészeti közös kirándulásnak reményében

ölelőreg barátod
Dr. Jóna András.

Fürdői közül pedig, ha valaki a Lobogóban néhányszor megfürdik, elmegy a kedve idegesnek lenni; a Lázárfürdő magtalanság ellen igen hathatós Borszéken alig van asszony kinek 10—12 gyermeke ne volna. A lép-fenyő és sásfürdők minden nemü rheuma és női betegséget meggyógyít.

Mondja meg nekem a külföldre vándorló, hol talál külföldön még egy pontot, melyen az Isten áldása annyira felhalmozva volna! Ha csak azt nem tekinti hátránynak, hogy itt a tizedrészebe sem kerül sem a lakas, sem a fürdőzés, sem a kosztolás, mint a méregdrága külföldön, a magyar ember pedig gavallér szeret lenni.

Ez csak az egyik fürdőnek a fölénye a külföldi fürdők fölött de hány meg hány ilyen gyógyhelyünk lehet, melyet nem is ismerünk. És mi mégis külföldre menjünk idegen bálványok oltárán áldozni! Tartok a sajtópertől a sok ezer kivándorló részéről, azért is tartózkodom véleményemet nyíltan kimondani, a tisztelt olvasóra bizom, hogy azoknak teljes czimüket megadja.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban: Biró János s. lelk. Kistemplomban: Szücs László s. lelk. Ujtemplomban: Kovács Zsigmond s. lelk. Ispotálytemplomban: K. Tóth Kálmán lelkész. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár. — Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Smid István s. lelkész tart istentiszteletet.

Városi szenátor a bakon.

Otto főherczeg legidősebb fia, a 14 éves Károly Ferencz József főherczeg Debreczenbe is betekintett. Kirándult a Hortobágyra is, a hol ha nem is élvezhette a Farkas Berti komiszárus bátyánk középeurópai híru anekdotáját az „igriczi asszonyról“, de sok midenféle jókban részesült a serdülő főherczeg. Még töltött káposztával is kedveskedtek neki, de ebből nem evett, mert valószínűleg tudomása volt a régi mondásról, hogy a töltött káposzta csak a magyarnak orvosság... Mindamellett kedves eseményekben nem volt hiányos a kis főherczegi urfi hortobágyi kirándulása, így például végig élvezhette méltóságos gróf főispánunknak a részletekben való olvadozását, mert ez a paraszti nap nem ösmer személyválasztást főur avagy nyáj pásztor kö őtt, egyforma tüzesen dereng a halandók feje fölött... De a főherczegi urfi kirándulásának — e g y i k l e g k e d v e s e b b jelenete mindenesetre az volt, melyről egyik laptársunk ezeket írja: — reggeli után a társaság ismét elhelyezkedett a kocsikban, de most Király Gyula is az első kocsiba, a b a k r a ült, a honnan könnyebben magyarázhatott meg mindent a főherczegnek... — Ez a kedves eset eszünkbe juttat egy másik »bakos« esetet. Midőn Tisza Lajos szegedi nagyhatalmu és minden-

tele koncert-kegyet osztogató királyi biztos először vonult be Szegedre, Bakay Nándor szegedi országos képviselő szinte felült a királyi biztos parádés kocsijának a bakjára. De a szegedi független polgárok nem is választották meg többet a különben nagyon érdemes Bakay uramat követnek. Nem kívánjuk, hogy a bakra ülés derék szenátorunkra hasonló következményrel járjon.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: M. Lakatos Károly — Buttykay Margit, Geröcs Lajos Kovács Eszter, Ruttkay Albert — Konrad Margit, Schwartz Herman — Krausz Máli, Kerekes András — Pap Terézia, összesen: 5 pár. Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Sümeg Erzsébet 11 hónapos csecsemő bélhurut, Elek Ferencz 19 éves eszmadia segéd tüdővész, Szilágyi Lajos 5 hónapos csecsemő bélhurut, Fábian István 11 napos csecsemő veleszületett gyengeség, özv. Vári Józsefné született Gál Mária 81 éves háztartásbeli akkori végkimerülés, Kántor Józsefné született Kocsis Erzsébet 49 éves háziartásbeli idült, veselob, özv. Karasszon Józsefné született Nemes Juliánna 70 éves háztartásbeli tüdőgümőkór, Kovács József 41 éves napszámos gümőkór, Ozmicz Terézia 18 hónapos csecsemő bélhurut, özv. Derecskei Józsefné született Oláh Juliánna 66 éves háztartásbeli májrák, Fogarasi Mária 1 hónapos csecsemő bélhurut, Rusnyák Béla 2 hónapos csecsemő görcsök, Sütő Sándorné született Rácskai Juliánna 48 éves háztartásbeli méhrák, Ökrös Mária 62 éves háztartásbeli szervi szivbaj, Cse resznyés Juliánna 3 éves gyermek gümőkór, Róf Eszter 11 hónapos csecsemő bélhurut, Török Erzsébet 17 é. kefégyári munkásnő tüdővész, Prunyi Lajos 15 é. gimnáziumi tanuló görvénykór, Simon György 2 hónapos csecsemő bélhurut, Kecskés Juliánna 11 hónapos csecsemő bélhurut, Véső János 43 éves napszámos tüdőgümőkór, Ámetz Nándor 1 hónapos csecsemő bélhurut, Roth Irma 6 hónapos csecsemő bélhurut, Elek György 1 hónapos csecsemő görcsök, Gieszer Erzsébet 8 hónapos csecsemő bélhurut, Turác Judit 78 éves háztartásbeli aggkori végkimerülés, Horváth Juliánna 5 hónapos csecsemő bélhurut, Jobbágy Mária 2 hónapos csecsemő veleszületett gyengeség, Oláh Irén 10 hónapos csecsemő sorvadás, Jurovics Ferencz 1 hónapos csecsemő hökhorut, Kecskés Janosné született Nagy Juliánna 59 éves háztartásbeli Bright-kór, Papp Juliánna 5 hónapos csecsemő bélhurut, Dankó Mihály 13 hónapos csecsemő bélhurut, özv. Balogh Gáborné született Halasi Juliánna 49 éves háztulajdonos agyszélhűdés, Molnár László 5 hónapos csecsemő bélhurut, Szabó Ilona 11 hónapos csecsemő tüdőlob, Erdei András 1 hónapos csecsemő veleszületett gyengeség, Balogh János kisbirtokos 55 éves tüdőlegdag., és 2 halvaszületés, összesen 43. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt 51 születési esetet (köztük 23 fiu. 23 leány) jelentettek be, úgy a születés esetek 8 al mulják felül a halálozásokat.

Debreczeni honvéd önkéntes halálos balesete.

Nemrég egy éjjeli gyakorlat alkalmával az aradi ezred egyik önkéntesét szúrták agyon. Belefutott a szuronyba. Most pedig itt Debreczenben történt hasonló halálos szerencsétlenség. A honvéd gyalogezred ma reggel a Nyulason gyakorlatozott és e gy-

akorlat közben történt a halálos baleset, mely jobb sorsra hivatott fiatal erőt pusztított el. Feltűzött szuronyral rohamra indultak a honvédek és eközben történt, hogy Tibold Mihály önkéntes tizedes váratlanul — roham közben — hátrafordult, miközben a hátd mögött rohanó bajtársának a szuronya gyomrát keresztül szúrta. A fiatal honvéd önkéntes rövid kínlás után meghalt.

Rövid krónikák a XX-dik századból.

Olvastam a honvéd zenekar egyik hangversenyének műsorát. Ugy tapasztaltam, közös az ő nótájuk is. Az egy Bachó-féle magyar ábránd kivételével mind idegen mű a nótájuk. Kurucz dalokat, magyar dalokat kérünk.

Nem lehetetlen hogy legközelebb az öt éves dalai láma is átrándul Tibetből Debreczenbe, nem annyira, mert kíváncsi a hortobágyi pusztára és a város ötös fogataira, de mert hogy itt a kiskorúak tibeti tiszteletben részesülnek, Nehezen várjuk a dalai láma érkezését, ekkor valószínűleg méltóságos gróf főispánuk személyesen fog a parádés kocsis bakjára felülni.

A debreczeni határban a legboldogabb leányzó a hortobágyi csárda mosolygó szépe, Eszter aki egyik laptárs értesülése szerint, csomó hortobágyi képes levelezőlappal kedveskedett a 14 év éves királyi fenségnek, emlékül. És a fenség odaszólt Esztike felé:

— Ezt sem fogom elfelejteni.

Szerintem is könnyű nem el felejteni egy mosolygó szép Esztikét.

Fülöp János ökörsordást a fotografáló gép elé állította a főherczeg és kérte Fülöp gulyást:

— Gondoljon valami kedvesre. Tessék mosolyogni.

Fülöp uram mosolygott is, de gondolt is v a l a m i t magában.

Sast akart löni a kis főherczegi urfi. Nem sikerült neki. Hajh... ezek a hortobágyi sasok magyar sasok.

A főherczegi környezetből csak egy mén ló nyilvánított némi kuruczi virtust. Ez a hámba fogott négy mének egyike, noha azon legfelsőbb kegyben részesült, hogy húzhatta a pusztá sivatagján a kiskorú fenséget, nem méltányolta a legfelső kegyet. Félre rugott a hámból. Neki akart vágni a pusztának. És mérgeben hogy nem szabadulhatott a hámból, megakarta harapni a gyepelést, de Markovics ménesmester alaposan végig vert rajta. Vétkezett. Hisz a nagy hortobágyi pusztán egyedül ebben a ménlőben nyilvánult némi szabadabb kuruczi virtus a kiskorú fenséggel szemben. A szolgálattal szemben a ménlő képviselte a hámba fogott szabadságot.

Az erdőmester 4000 koronát kért az erdők gyarapítására, a nagytekintetű jog- és pénzügyi bizottság azt mondta erre: — nincs pénz, nem adunk. Ugyanez a bizottság 2000 koronát szavazott meg a katonai löversenyre. Nehogy felültetnénk a braganzai herczeg ő fensége automobiljára ezt a bizottságot?

nemes Portörő Kelemen.

Egy debreczeni polgár halála.

Részvétellel értesülünk egy debreczeni polgárcsaládnak a gyászáról. Polgár ifj. Balogh János élete 55 ik évében, f. hó 19-én elhunyt. F. hó 21-én, d. u 3 órakor temetik a borz-utcza 13-ik számú háztól a

nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan-utcza temetőbe. Kiterjedt család gyászolja a derék debreczeni polgárt, kinek elhunytáról gyászlevelet is adtak ki.

Hajdumegye felirata.

Hajdúvármegye közönsége feliratott intézett Hegedüs Gyula kereskedelemügyi miniszterhez, melyben kéri, hogy a Debreczen tokaji törvényhatósági közulakat Hebrcczenből kiindulva, Józsa, H.-Böszörmény, H.-Dorogh és H.-Nánás érintésével a szabolcs-megyei Vaskapuig államosítsa és kiépítse. A megye ma küldte át ezt a feliratot a városhoz, átiratában kérve, hogy támogassák a kérelmet és pártolólág terjesszék a miniszter elé.

Kollegiumi tanárból lelkész.

A debreczenieket érdekelmi fogja ez a hír.

Elek Lajos debreczeni nyug. tanárt s a tiszántuli egyh. ker. egyházi volt aljegyzőjét a kolozskalotai egyházmegye Alsó-Jára egyházközség református lelkészi állásába folyó hó 21-én iktatja be Deésy Gyula esperes, az erdélyi egyházkerület egyházi értekezletének elnöke. A beiktatás nagy ünnepélyességek mellett megy végbe. Délben közébedet rendeztek az új lelkész tiszteletére.

Országos vásár.

A debreczeni Nagy-Boldogasszony-napi országos vásár a jövő, augusztus hónap 5-én veszi kezdetét és a következő sorrendben fogják megtartani. Augusztus 5. 6. és 7-én, azaz hétfőn, kedden és szerdán lesz a bőr, gyapju, méz, dió, továbbá toll iparcikkék, gabona és terményvásár. — Augusztus 8-án és 9-én, azaz csütörtökön és pénteken lesz a juhvásár Augusztus 11. és 12-én azaz augusztus 12 én és 13 án hétfőn és kedden lesz a baromvásár. A vásár tartama alatt a vendéglőkben és kávéházakban nem tartanak zárórát. Augusztus 11-én vásárvasárnapján pedig egész napon át szabadon tarthatók nyitva az összes üzletek.

Czirkusz.

Kitünő erőkkkel rendelkezik a Leo sport lovardája és mindennap változatos műsorral gyönyörködteti a közönséget. — Most a női zenekar parodia arat nagy sikert. — Ez a kacagató bohózatot jelenet még sok derüs perczet fog szerezni a látogatóknak. A vidámságról gondoskodik különben Keleti, a magyar August is, kinél jobb magyar elwn nem igen láttunk.

A honvéd zenekar

ma este a nagyerdőn, holnap vasárnap este 8 órától a Dréher söresarnokban hangversenyez.

A bolgár fejedelem nálunk.

Selmeczbányáról írják, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap Selmeczbányán át Szentantálra érkezett, — ahol a Kóburgok régi Koháry-féle kastélyában időzik édes anyjával, — Klementina herczegnővelj és gyermekeivel. A selmeczbányai vasuti állomáson Koburg Fülöp herczeg fogadta s a város képviselőjében Szitnya József polgármester, s a rendőrkapitányok jelentek meg. A fejedelebb hoszszabb ideig beszélgetett velők.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz a szoptatós asszonyokra és így közvetve a csecsemőkre nézve nagyon hasznos hatású.

Dr. Fodor József

egy. tanár.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital, a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Dr. Brunner Lajos orvos

lakását a Batthyáni utcáról Kossuth u. 14. sz. alá helyezte át.

Nyilatkozat.

A Kristály forrásvíz tisztasága és szén savtartalma miatt oly betegeknek, ahol ilyen víz javalt, mindig szívesen ajánlom. Dr. Baumgarten Samu, hugyszervi és sebészeti betegségek specialista Bpest, Teréz-körút 20.

Póstyén

európai híru kénes iszapfürdőit a t. közönség külföldön is figyelembe ajánlók. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kóros esetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Póstyén fürdő javallva van: csusz, kőszvény, ischia, esontörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legtekélyesebb fürdőberendezésekkel, van színház, 2 zenekar, vill. világi társ, penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

Nyilatkozat.

Dr. Lobmayer, Zágrábban, a királyi bábaképzőintézet igazgató tanára. „A Ferencz József keserűviz általam több ízben gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel használtatott, úgy hogy ezen ásványviz a gyermekágyasoknál legjobb hashajtónak tekinthető.“

Bizalom a főszolgabírónak.

Vettük és minden megjegyzés nélkül közöljük a következő sorokat:

Tekintetes szerkesztőség.

Becsés lapja 128. számában közölt egy cikket. „Bizalom az újvárosi főszolgabírónak“. E bizalom, mely szótöbbséggel kieroszakolt, megfélebbetett. Szóserintá következőleg:

Tekintetes képviselő testület.

A folyó hó 2-án tartott képviselő testületi közgyűlésben hozott azon határozat, melylyel Ferenczi Elek főszolgabíró ur részére szótöbbséggel bizalom szavaztatott, nézetünk szerint törvény és szabályellenesen hozatván az ellen nyílt határidőnbelől fellebbezéssel élünk.

A fentidézett kieroszakolt bizalmi nyilatkozat feldicséri, nyilvánosan kitünteti

járásí főszolgabíró urat akkor, midőn párhéttel előbb súlyos fegyelmi vétségek halmaza miatt elítéltetett.

Midőn a fegyelmi választmány 1886. évi XXIII. tcz. 9-ik §-a alapján a főszolgabíró ur ellen a legmagasabb pénzbüntetést alkalmazta, bizonyára erre nagyon súlyos okok forognak fenn és a képviselő testület csak nevétségessé teszi magát, midőn a fegyelmi választmány magasrangu tagjainak és elnökének a méltóságos főispán urnak ítéletét illetékes felülbírálás előtt felülakurja bírálni.

Ez oly vakmerő megtagadás a felsőbb hatóság iránti köteles tiszteletnek, a mely semmiesetre sem engedhető meg, s amelyet mi eltűrni, elhallgatni nem tudunk.

Bizonyára nem is ment volna bele a képviselő testületünk a határozat meghozásába, hogyha járásí főszolgabíró ur személyes jelenlétével annak jelenvolt tagjaira erkölcsi pressziót nem gyakorol, ezt bizonyára — bizonyítja azon körülmény is, hogy a bizalmat megszvavázó képviselői tagok legnagyobb része a főszolgabíró urtól függő előljárási tagokból és egyéb hivatalos viselő képviselőkből állott, még a független elemek bizonyára a főszolgabíró ur személyes jelenléte által feszélyezve érezték, tünnetőleg a közgyűlésből távol maradtak.

Igy tehát az előírott határozat a már előadott okok miatt is feltétlenül megsemmisítendő még azért is mert a főszolgabíró ur nemcsak folytonosan jelenvolt a kérdéses tárgyalás alatt a közgyűlésben, hanem még a tárgyalásban is részt vett, sőt indítványt is tett, pedig az 1885. évi XXII. tcz. 57. §. utolsó pontja értelmében a tárgyaláson jelenlenni sem lett volna joga. a törvényt azonban a főszolgabíró ur vagy — vagy nem ösmerte vagy nem akarta ösmerni.

Ezek előre bocsátása után kérjük a Tek. Képviselői közgyűlést sziveskedjék jelen fellebbezésünket a törvénytelenül hozott határozatot felszerelvén járásí főszolgabíró utján Hajdumegye Tek. törvényhatósági közgyűléshez felterjeszteni, a törvénytelen hozott határozatot megsemmisíteni kérjük.

H. Dorog 1901. Jul. 15.

Teljes tisztelettel levén alázatos szolgálja Tóth József, Lelesz György, Szakál Ferencz, Szikszay György, Dobi Dénes, Szilágyi Ferencz, Orosz András, Borsi Mihály, Szegedi Mihály, Papp Illés, Mozgó Antal, Gyuró Antal.

Bika-imádás.

A régi mythos világban az állatokban kerestek az istenséget. Ugyanis lehetetlennek tartották hogy az ember lelke, ha egyszer felszabadul, volna olyan bolond, hogy újra a háladatlan emberbe költözzék.

A kesely Apis, az egyiptomiak Bikája fekete volt, fehér folttal a homlokán. Persze mint halhatatlan marha isten, bőre nem került a csávába, hanem a memphisi templom kriptájába. Hány ilyen fekete dög volt itt eltemetve, azt még a hortobágyi ex-francziskanus Dely Matyi sem tudná megmondani.

Aranyos a város Bikája, ha nem apha-roditája, mert közben-közben fejk is. Még

a jobb időkben „Fehér“ volt, de a consor-tesek kezében újra megfeketedett. Akola is szüknek bizonyult; a zengerek lármája nem talált benne kellő akusztikára, az augurok nagy szomorúságára. Az arkangyal kiüzte a paradicsomból Angelottit, még a többi imádott ange Lottit. Csak a hasbeszélő Steiner ur tartja magát a czirkuszban, valljon nem ő javasolta a Bika megfejelését és várja a szerencsés megellését?

A Bika, mint minden bika már sokakat megrugott. Első áldozata Gaal építész volt; míg Varga nem ment közelébe, így fel nem lökhette. A kövér Steindl professoral azonban nem birt, ki ellenkezőleg az urakra rakta a szarvakat, mint az új országházra a fogvájókat.

A Tanács egyhangu véleményére a Bikát mint a mesebeli békát újra felfujják, és talmi aranyát lemossák. A bálvány tömött aranyból kell, a konzorezium csak úgy ujul fel!

Egy előre csak egy fél milliócska koronán felül kellene, a többi költség majd az adókönyvből biztosítottatik; most hát hogy a Városnak szaporodjék a Házipénztára, pótoljon örökkélakossága?

De meg talán nem illő dolog, hogy a mi kasszánkra neveljék a concurrentiát! Talán még az „Angol Kirralynő“ és Berti consorsa is élni akar? Hát a Fehér ló és a többi ló?

A lélek vándorlásban még öse nek sem hittek, csak az ördög járt feketében előttünk. A mi lelkünk nem is vándorol a bikába, de úgy látszik, egészen belénk szorult. Kíváncsi vagyok, mit mond a miniszter a rengeteg összeghez, mit a Tanács kér a kiselejtezt tenyész bika felgyógyítására. Hiszem és vallom, hogy a közgyűlés ellene tömörül és a Bika viadalnak és bika imádásnak véget vet.

Gondy Károly.

Nyilttér.

Kevés gyógyviz küldetik oly távol vidékre és örvend oly közkedveltségnek, mint a már több mint 20 év óta használatban levő

Ferencz József keserűviz,

miről a négy világrészben nyert 10 aranyérem tanuskodik. A Ferencz József keserűvizből mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorrra véve elégséges.

Nagyérdemű borfogyasztó közönség!

Tisztelettel tudatom a n. é. borfogyasztó közönséget, hogy miután az idei termés szépen mutatkozik, azon helyzetben vagyok, miszerint az általában jó hírnévnek és kitűnőnek ösmert

martinkai boraimból

ha valaki 5 literen felül nagyobb mennyiséget vesz (10 fillér) 5 k. árleengedés kedvezményt adok. A még rendelkezésemre álló **1899-iki Martinkai boraimat** valódiságában, és tiszta, kezelésem alatt szolgáltatom ki. Valamint valódi **szekszárdi boraimat** literenként 80 kr. (1 k. 60 f.)

Becsés megrendelésüket kérve, tisztelettel:

Galamb Sandor

vendéglős, Péterfia-u. a honv. laktanyával szemben.

(Helyi vasut megálló hely.)

748/1901. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. biróságnak V. 1226/2. 1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Sigmund Bondy részére Chylinszky György debr. lakostól 42 kor. 75 f. tőke, ennek 1901. mártius 1. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 27 kor. 44 f. perköltség erejéig 1901. évi május hó 28-án biróilag felülfoglalt és 1702 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1901. évi jul. hó 24-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Piac-u. 41 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1901. július 3-án.

Bódogh Zs.

bir. kiküldött.

Fényképészek és Amateürok

részére

Legfin. száraz lemez
"Elite"
1 dtz ⁶/₉ —.45 kr.
1 " ⁹/₁₃ —.90 "
1 " ¹³/₁₆ 1.35 "

1 csomag lev. lap 30 kr.
1 iv Celloidinpapir 55 "

Minden gyári árban kapható:

"ELITE" fényjarda és fényképészeti cikkek raktára
Debreczen, Piacz-utca 81. sz.

Eladó esetleg bérbe kiadó ház.

H.-Hadház községben egy kellemes és egészséges fekvésű, főleg valamely nyugalmazott hivatalnok és családja részére igen alkalmas urilak udvarkerttel és melléképületekkel együtt szabad kézből eladó, esetleg bérbe kiadó. Értekezhetni **Veszprémy István** ügyvéd irodájában H.-Hadház.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen. **Anői szépség** Legjobb szépítő szer.

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a **FÖLDES féle Margit-Créme** mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsirmentes. Ezen világhírű arkenőcs pár nap alatt eltávolítja a szepelöt, májfoltot pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket az arcot **fehérre, simává és üdévé** varázsolja.
Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.
Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. **Margit hölgypor** 60 kr. **Margit szappan** 35 kr. **Margit fogpép (Zahnpasta)** 50 kr. **Margit arcviz** 50 kr.
Számítalan elismerő és köszönőlevél Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszerertarban, drogériában és illatszertkereskedésben.

Hamisítók biróilag üldözöttek. **Csodás gyors hatású.**
Főraktár Debreczenben: Szilvási Ferenc, Tamássy K. né. Füleki Pál, Tóth B. Balázs Ö. Rotschnek V. E. Mihályovits I. Muraközy L. gyógyszerertarban.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan, és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtakka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepesztéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ráncos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló **Narancsvirág Poudre** doboza: **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János“ gyógyszerertarban
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerertára
Budapest, VI., Váci-körút 17

Több száz kiváló orvos ajánlja:

KRISTALY ÁSVÁNYVÍZ

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás
Legyen mindennapi italod!
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel s nyomerő szabályozóval. **A munka képesség 20 % nagyobb, mint bármely más sajtónál**

Hydraulikus sajtók, Szőlő és gyümölcs zúzó és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcsvágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

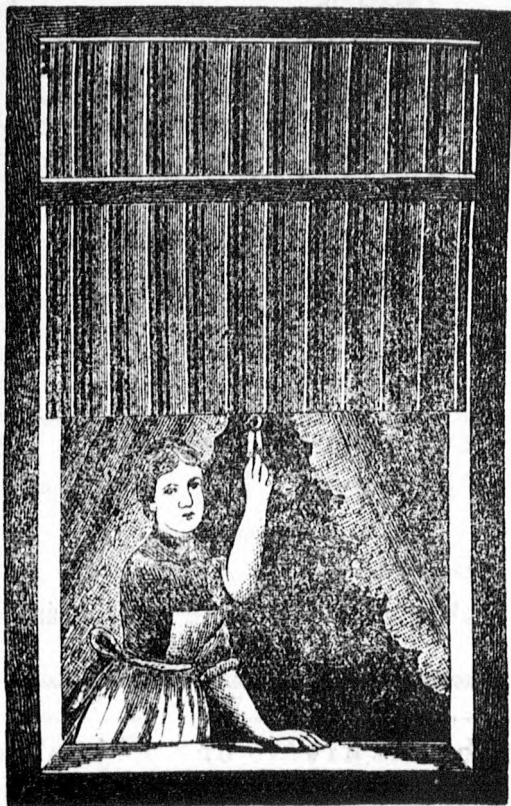
MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. és kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Képviselők és viszontárusítók felvétetnek.

Csonka Dániel

önmüködő ablak görfüggöny felszerelő
Debreczen, Kossuth-u. 25.

Tartósságáért TIZ ÉVIG kereskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmúlhatlan. A rudak önmüködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva.

A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mint denkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet-

tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy perenyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel**Bor-árjegyzék****Szabó Kálmán és Testvérei**

Szent-Anna pusztá homoki
szőlőtelepén termelt
természetes ó-borokról

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Nagy burgundi siller	80 "

Palaczkokért 16 fillér letét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen, Tisza palota

valamint

Geréby Fülöp utódai, Fritsch Károly,
Bán László, Parti Ferencz,
Czeglédy és Polgár, Tóth Kálmán,
Félegyházi János, Váray József

fűszerkereskedő uraknál.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Női kalap készítésben, ügyes eladásban jártas leány alkalmazást nyer Rózsa Lajos női divatüzletében Debreczen, kistemplom bazár.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Sok pénzt
1000 koronáig havonta kereshetnek (esetleg mellékeresetként) szolid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek Bővebb értesítést ad „Reell 149” sz. alatt a hirdetési iroda E. Kristoffik Insbruck Postfach 36.

A »borszéki borviz“ a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye.)

A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hős, ózondus levegő. Kitünő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borviz források, köztük a világhírű „Borszéki főkút”, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomorbaajosok nélkülözhetlen itala: a Boldizsár-kuti stb.

Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegvíz gyógyintézet, massage és villamosítás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 k'nt. meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirat, esendőrség, fürdő orvos van.

Naponta cigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig, Madéfalvaig vasuton. Szász Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni Miklós Görögnél Sz.-Régen.

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál az igazgatóság.

A borszéki borviz megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

Clayton & Shuttleworth Váozsi-körút 63. sz. mezőgazdasági gépgyárosok Budapest állal a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gözcseplőgépek-készletek 2½, egész 12 lóerőig, szalmakaralozók, továbbá járgány-cseplőgépek, löheres-cseplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

Columbia-Drill legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytelmes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kinyomtatva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgépgyára.

Képviselő és bizományi raktár: **Mattyasovszky Andor ezeltűt Bauer és Társa cégénél** Debreczen, Péterfia. 73.